

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1351 usque ad annum 1414

Fleury, Claude

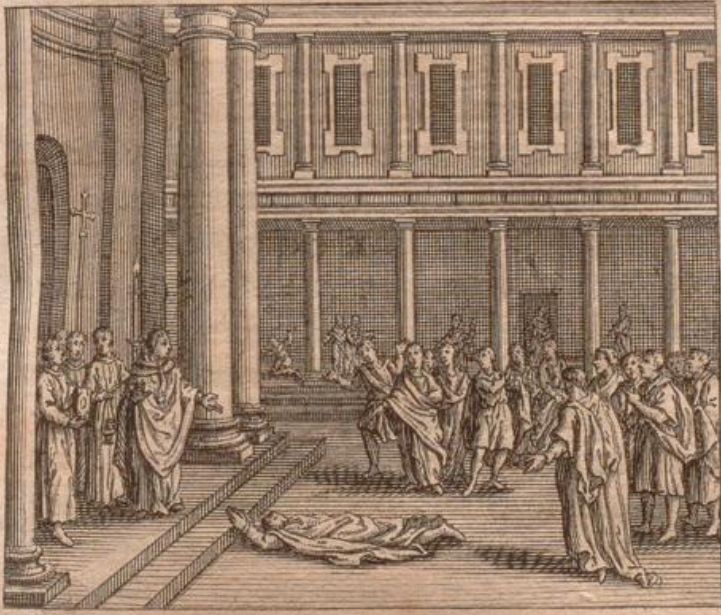
August. Vind. [u.a.], 1768

VD18 90118278

§. 1. Palamitarum concilium Constantinopolitanum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66293)

HISTORIÆ
ECCLESIASTICÆ
LIBER XCVI.

CLEMENS VI. TUM INNOCENTIUS VI,
DEIN URBANUS V SUMMI
PONTIFICES.

CAROLUS IV OCCIDENTIS, JOANNES
PALÆOLOGUS, JOANNES, AC MAT-
THÆUS CANTACUZENI ORIENTIS
IMPERATORES.

§. I.

*Palamitarum concilium Constantino-
politianum.*

Imperator Joannes Cantacuzenus per Sæcul. XIV.
quadriennium promittebat convoca- A.C. 1351.
tionem concilii generalis ad sedandas
Eccle-

Sæcul. XIV.

A. C. 1351.

*Niceph.**Greg. l. 18.**c. 3.**Cantacuz.**l. 4. c. 23.**Greg. c. 4.*

c. 5.

Ecclesiæ turbas præsertim in Græcia per Gregorium Palamantem excitatas. At, quia Constantinopolitano Imperio sola restabat Thracia, hujus tantum provinciæ Episcopos, ac ne illos quidem omnes accersit, sed studentes Palamanti, ex maxima parte agrestes & indoctos Monachos. Nicephorus Gregoras Imperatorem a proposito congregandi concilii dimovere frustra conatus, cum pro tuenda religione se cuius periculo exponere statuisset, monasticam vestem induit, ut se de aula decedere monstraret. Postquam venerat concilii dies (quæ fuit vigesima septima Maji anno 1351) bene mane multi catholici Gregoram adibant: plerique horum a longo tempore vitam ducebant monasticam: quidam senio confecti erant: cuncti flagrabant studio propugnandæ veritatis.

Eminebant inter eos Metropolita Ephesus amplius octoginta annos natus, sed adhuc vegetus corpore animoque; & Archiepiscopus Ganensis venerabilis pariter senex, at pridem de sede depulsus sua. Episcopus Tyrius tenebat manu decreta contra Palamantis errorem quondam a Patriarcha Antiocheno facta, cujus mentem viva voce exponendam susceperat. Aderant Gregoræ sectatores, horumque discipuli, & alii plures, quos nunquam viderat. Numerum augebant ii, qui

qui ad palatium euntibus se adjuge-
bant.

Sæcul. XIV.

A.C. 1351.

6. 6.

Hoc dum intrant sub octavam ho-
ram matutinam, accurrunt cum fascibus
virgarum ac securibus lictores; in vesti-
bulo illos a progressu arcent; Imperato-
rem esse impeditum asserunt. Nempe
sedebat ad mensam cum Palamitis, quos
ad lautum adhibebat convivium. Meri-
dies erat, cum Gregoras & comites ejus
admissi sunt in exedram Alexinam, u-
bi jam confederant Palamitæ; ac Ev-
angelium in medio positum fuerat. Quod
veneratus Imperator sedem capiebat,
& capere jubebat catholicos: tum habe-
bat sermonem; cui juramenta immi-
scens, sibi, suisque liberis male precaba-
tur, uni si parti magis quam alteri fave-
ret. Declamabat acriter in Barlaamum,
Acyndinum, cæterosque Palamantis ad-
versarios: ac severiorem, quam hacte-
nus fuisset, se fore minitans, vel eis in
Barlaami damnatione acquiescendum,
vel una cum ipso condemnandos esse
contendebat.

Deinde Gregoras conversus ad Impe-
ratorem multa faciebat verba, dicebat-
que inter alia: Palamas assidue nomen
Barlaami adhibet, quasi hic esset causa
erroris, quem ille defendit; eoque artifi-
cio, ut simplicibus imponat, utitur, gna-
rus Barlaamum ob Latinorum religio-
nis

Hist. Eccles. Tom. XXIV.

F nem

Sæcul. XIV. nem in odium Græcorum omnium in-
 A. C. 1351. currisse. Verum Palamas hoc errore ca-

supra.

p. 589. n. 29.

n. 31.

ptus, antequam Barlaamus Constantino-
 polim veniret, coram me multisque aliis
 affirmavit, divinam naturam per oculos
 corporis a se spectari: & idem asseruit
 Magister ejus Gregorius Drimys. Am-
 bobus suam insulstatem ac inscitiam per
 sacras litteras, prout per tempus licuit,
 demonstrando pudorem incussi. Cum
 exinde Barlaamus a patria sua Calabria,
 ut inter Græcos ageret, advenisset, co-
 gnitus & ob eruditionem suam acceptus
 magnis Principibus fuit præsertim tibi.
 Haud multo post per publicum rumorem
 late jam sparsum comperi, Barlaamum
 inventis Thessalonicæ quibusdam Pala-
 mantis sermonibus improbasse, quod is
 aperte scripsisset naturam divinam per
 corporis oculos a se conspici. His per-
 pensis quomodo potest uti nomine Bar-
 laami, qui, cum viveret, ejus amicus e-
 rat, & post mortem factus est inimicus:
 ego autem huic extero vivo & mortuo
 nunquam non palam sum adversatus.
 Cæterum Palamantis absolvendi ratio
 non est, quod accusatus a Latino fuerit.
 Non ideo, quod Latini sint, alieni ab eis
 sumus, sed ob certas objectationes; qui-
 bus remotis cæterarum rerum omnium
 communionem cum illis habere haud re-
 cufaremus.

Tum

Tum Gregoras insistebat Palamantis damnationi per Patriarcham Joannem factæ. Hortabatur Imperatorem, ut Ecclesiæ pacem redderet ad ignem condemnando Palamantis librum obscurissimum pro stylo hæreticorum errores suos permagna cura tegentium: cum e contrario veritas esset simplex ac perceptu facilis. Longam orationem suam finiebat spondendo fore, ut explicaret se fusius, cum plus libertatis haberet. Palamantis, addebat, est optio vel amplexandi nobiscum simplicitatem fidei, vel pacate ferendi nostram sui fugam. Nec enim Ecclesiæ mos est vel iis, qui, ut ipse, nolunt veram religionem sequi, vel illis, qui eam nobiscum colunt, ullam inferre violentiam: is agendi modus foret tyrannicus.

Imperator hoc sermone graviter offensus, tria Gregoræ exprobrabat; quod quæstionem averteret, callide vitans mentionem de lumine Thaboris; quod materias theologicas tractari nollet; denique, quod pervicacia inflexibili obfirmasset animum. Gregoras potissimum objectationi de lumine Thaboris, quæ reapse disputationis caput erat, se obvertens, Hæc quæstio, inquiebat, cui Palamas insistit, nunquam agitari debuit; nec is affert ullam Patrum auctoritatem, qua suam opinionem fulciat. A lon-

Sæcul. XIV.

A. C. 1351.

n. 35 / *supra*.

n. 29. 40.

n. 52.

c. 2.

c. 3.

Sæcul. XIV. go tempore versatur in errore Iconocla-
A.C. 1351. starum perhibentium, transformati Do-
 mini Nostri carnem fuisse mutatam in

n. 4.

lumen corruptionis expers, & in divinitatem increatam. Sed quid est hoc lumen? Estne substantia, & res per se ipsam subsistens? vel qualitas incorporea, rei que alteri adhærens? Si est substantia, num Angelica est, aut Divina? Si Divina est, quomodo mutata fuit in divinitatem?

Gregoras, vel potius Author, quem laudat, excurrit in hanc, quam audivimus, ratiocinationem. At neuter videtur satis distinxisse substantiam corpoream a spirituali, quarum altera in alteram mutari nunquam potest. Palamantem Gregoras multo brevius refutasset dicendo, lumen Thaboris non fuisse minus corporeum & creatum, quam lumen solis; atque hoc in miraculo solum lucis producendæ modum excessisse naturæ vim & ordinem. Nihil ad ista solidum reponere Palamas potuisset.

L. 20. c. 1.

Alterum ad punctum Gregoras respondit in hanc sententiam: Secundum canones debemus de rebus divinis timide loqui: neque cuivis licet de iis disserere: atque certa est inhibitio, ne patrum nostrorum leges examinemus curiosius, ac limites ab illis in Ecclesia positos concutiamus. Hanc in rem multa Patrum
 testimo-

testimonia attulit: ac perrecturus erat: cum Imperator eum interpellavit, qui postquam proluserat aliquamdiu, hanc materiam Palamanti reliquit pertractandam. Is, quid opponeret, ignarus rediit ad punctum, quod libentissime agitabat. Quando in Patribus lego, agebat, lumen Salvatoris fuisse increatum, aliamque divinitatem, & operationem aliam a natura Dei; nequeo inducere animum, ut dicam operationem & naturam Dei esse rem eandem: ac pro increatis habeo cuncta hujus operationis miracula, etiam Balaami asinae vocem humanae similem. Prima concilii sessio sub noctem denique finita, & proxima in diem tertiam dilatata fuit. Cum suam quisque domum se reciperet, Palamitas execrationibus onerabat populus, ac ejus adversarios laudibus cumulabat: ut refert Gregoras. Sed contra Palamantem & Cantacuzenum tam impotenti exardet animo, ut fidem magnam non faciat.

Secunda Sessio habebatur praefixa die 30 Maji. Gregoram nolentem eo trahebant sectatores sui: at cum intrassent locum, minis Imperatoris territi paulatim se submovebant. Detinere primum homines volebat Imperator; sed Palamantis suafu discedere sinebat. Abeuntes igitur sequente Gregora, Palamitae veluti victores, quod libebat, egerunt.

Secul. XIV.

A. C. 1351.

c. 2.

n. 4.

c. 3. n. 5.

c. 4. n. 4.

c. 6. 7.

Sæcul. XIV.

A. C. 1351.

Lib. 21. c. 1.

c. 3.

n. 10.

c. 4.

Sic finis impositus alteri sessioni. Tertiam octavo vel nono Junii Catholici oriebantur a sua professione fidei: tum legebant viginti puncta e libris Palamantis excerpta, ac errores hujus continentia. Coepta sunt discuti: sed postquam tria inspecta & damnata erant, interveniens nox sessioni finem attulit. In quarta & ultima continuatum fuit examen viginti punctorum: & Palamas, ut doctrinae suae auctoritatem tribueret, curavit legi aliquos Patrum locos, sed maxima ex parte corruptos; vel a vero sensu detortos. Denique Palamantis doctrina per sententiam concilii approbata, imperatum catholicis silentium, duo Episcopi Ephesinus & Ganensis exauthorati, & dignitatis suae insignibus exuti. Longa erat hæc sessio, nec nisi post accensa funalia finem habuit etsi adulto tunc Junio. Post aliquot dies Gregoras domi suae velut in carcere manere jussus.

§. II.

Concilii consecutiones.

Palamitæ composuerunt librum, quo decretum hujus concilii proponebant: sed hoc scriptum nec actis, nec judicium veterum conciliorum est simile. Est longa declaratio continens amplissimos locos communes, laudes Cantacuzeni, Pala-

Combes.
auct. noviss.
p. 135.